

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/112/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8219201444
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8219201444.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlata Simkovej a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Andreja Radomského v spore žalobkyne: S. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. X, XXX XX G., t. č. N. XX, XXX XX G., zast. JUDr. Ivan Sivčák, advokát so sídlom Partizánska 45, 085 01 Bardejov, proti žalovaným: 1. Silverside a.s., so sídlom Plynárenská 7/B, 821 09 Bratislava - Ružinov, IČO: 50 052 560, zast. Mgr. Hanou Kulíškovou, advokátkou so sídlom Klariská 7, Bratislava, 2. NsP Sv. Jakuba, n. o., 085 01 Bardejov, IČO: 36 167 908, o zdržanie sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy a nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovaného v 1. rade proti uzneseniu Okresného súdu Bardejov č. k. 8Csp/75/2019-33 zo dňa 01.08.2019 takto

rozhodol:

Potvrďuje uznesenie okrem výroku III. a IV.

Zrušuje uznesenie vo výroku III., ktorým súd uložil žalobkyni v lehote do 60 dní od právoplatnosti tohto uznesenia podať žalobu na začatie konania vo veci samej a výroku IV. o trovách konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie uložil žalovanému v 1. rade povinnosť zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá je súčasťou Úverovej zmluvy č. XXXXXXXXX z 27.09.2017, uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným v 1. rade, na výkon zrážok zo mzdy žalobkyne, a to až do právoplatného skončenia vo veci samej.

2. Žalovanému v 2. rade uložil povinnosť zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy žalobkyne podľa Dohody o zrážkach zo mzdy ktorá je súčasťou Úverovej zmluvy č. XXXXXXXXX z 27.09.2017, uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným v 1. rade, a to až do právoplatného skončenia vo veci samej.

3. Žalobkyni uložil, aby v lehote do 60 dní od právoplatnosti tohto uznesenia podala na súde žalobu na začatie konania vo veci samej.

4. Priznal žalobkyni 100% nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia voči žalovanému v 1. rade (Silverside a. s.).

5. Rozhodnutie právne odôvodnil podľa ust. §§ 324 ods. 1, 2; 325 ods. 1, 2; 326 ods. 1, 2; 328 ods. 1, 2; 329 ods. 1, 2; 330 ods. 1, 2; 331 ods. 1; 336 ods. 1, 3 Civilného sporového poriadku.

6. Konštatoval, že predloženými listinnými dôkazmi žalobkyňa osvedčila, že so žalovaným v 1. rade uzavrela úverovú zmluvu č. XXXXXXXXX z 27.09.2017, ku ktorej bola v ten istý deň označenými zmluvnými stranami podpísaná aj Dohoda o zrážkach zo mzdy, slúžiaca v zmysle jej dojednaní čl. II bodu 1., na zabezpečenie pohľadávok veriteľa z predmetnej úverovej zmluvy. Žalobkyňa osvedčila, že na podklade predmetnej Dohody o zrážkach zo mzdy žalovaný v 1. rade sa domáha voči zamestnávateľovi žalobkyne, t.j. voči žalovanému v 2. rade, aby jej vykonával zrážky zo mzdy v

žalovaným v 1. rade jednostranne určených sumách a to za situácie, kedy žalobkyňa jednak spochybňuje platnosť uzatvorenia Dohody o zrážkach zo mzdy, ktorú považuje za neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve a jednak spochybňuje aj platnosť samotnej úverovej zmluvy (spotrebiteľskej zmluvy), ktorá na prvý pohľad nespĺňa predpoklady, na základe ktorých by bolo možné predmetnú úverovú zmluvu kvalifikovať ako perfektnú a nepoškodzujúcu spotrebiteľa (t.j. žalobkyňu) v zmysle požiadaviek stanovených v rozhodnom čase účinným zákonom č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov.

7. Predloženými listinami žalobkyňa osvedčila nielen skutočnosť, že žalovaný v 1. rade požiadal jej zamestnávateľa, t.j. žalovaného v 2. rade o vykonávanie jej zrážok zo mzdy, v dôsledku čoho bezprostredne dochádza k zásahu do majetkovej sféry žalobkyne, čo má nepochybne dopad na jej finančnú a sociálnu situáciu, ale osvedčila aj dôvodnú pochybnosť o absencii zákonných náležitostí úverovej zmluvy podľa v rozhodnom čase účinného zákona o spotrebiteľských úveroch [v úverovej zmluve na prvý pohľad absentuje explicitný výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver; ročná percentuálna miera nákladov na príslušný spotrebiteľský úver (20,24%) je vyššia ako jej priemerná hodnota v rozhodnom čase (13,74%); absentuje doba trvania úverového vzťahu a pod.,], ktorej neoddeliteľnou súčasťou je aj predmetná Dohoda o zrážkach zo mzdy, na podklade ktorej si žalovaný v 1. rade tieto svoje nároky voči žalobkyni jednostranne uplatňuje, a to bez existencie akéhokoľvek predchádzajúceho rozhodnutia súdnej autority o zákonnosti tohto nároku.

8. Je tiež zrejmé, že nariadenie neodkladného opatrenia je spojené aj so zásahom do práv a právom chránených záujmov žalovaného v 1. rade, preto bol súd pri rozhodovaní povinný zvážiť aj to, či by jeho nariadením nedošlo k zásahu do týchto práv nad nevyhnutnú mieru a či uloženie mu obmedzení sleduje legitímny cieľ. V predmetnej veci je však zásah do práv a právom chránených záujmov žalovaného v 1. rade primeraný, pretože uspokojenie pohľadávky žalovaného v 1. rade z úverovej zmluvy nie je žiadnym spôsobom ohrozené, keďže žalovaný v 1. rade má k dispozícii viacero právnych prostriedkov na jej uspokojenie. Žalovaný v 1. rade je v určitom rozsahu len obmedzený vo svojom práve na vykonávanie zrážok zo mzdy žalobkyne, pričom sa jedná o obmedzenie, ktoré podľa názoru súdu musí žalovaný v 1. rade v tomto procesnom štádiu strpieť. Neodkladné opatrenie v prejednávanej veci má len preventívny a zabezpečovací charakter a pre jeho nariadenie nie je úlohou súdu podrobne sa zaoberať dôvodmi a okolnosťami, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie vo veci samej.

9. Za daného stavu neexistencie žiadneho súdneho rozhodnutia, ktoré by ukladalo žalobkyni povinnosť plniť, za súčasnej existencie možnosti siahnúť bez akejkoľvek súdnej kontroly na jej majetok zrážaním peňažných prostriedkov z jej mzdy len vo výške, na ktorú by mal žalovaný v 1. rade nárok, je dostatočne osvedčená bezodkladnosť (akútnosť) potreby upraviť pomery medzi stranami nariadením požadovaného neodkladného opatrenia, ktoré je vhodným a primeraným spôsobom bránenia svojich práv a záujmov zo strany žalobkyne.

10. Preto súd prvej inštancie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel a vydal neodkladné opatrenie, ktoré bude trvať do rozhodnutia vo veci samej.

11. Vzhľadom na skutočnosť, že nie je daný predpoklad, že by v súvislosti s priznaním nároku z úverovej zmluvy, bolo možné nariadeným neodkladným opatrením dosiahnuť „trvalú“ úpravu pomerov medzi stranami, súd v súlade s § 336 ods. 1 CSP rozhodol aj o uložení povinnosti žalobkyni podať v lehote 60 dní žalobu vo veci samej.

12. Výrok o trovách konania odôvodnil sú prvaj inštancie právne podľa ust. § 255 ods. 1 CSP na základe zásady úspechu. Konštatoval, že nakoľko žalobkyňa bola v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia úspešná v celom rozsahu, súd jej priznal nárok na náhradu trov konania len voči žalovanému v 1. rade v rozsahu 100 %, pričom o konkrétnej výške tejto náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením (§ 262 ods. 1, 2 CSP). Súd prvaj inštancie nepriznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v 2. rade, pretože tento subjekt svojim správaním nevyvolal spornosť veci, ktorá si vyžiadala dočasnú úpravu pomerov medzi sporovými stranami nariadením neodkladného opatrenia, pretože žalovaný v 2. rade po predložení mu Dohody o zrážkach zo mzdy žalovaným v 1. rade, nemal inú možnosť, ako na základe tohto právneho titulu zrážky zo mzdy žalobkyne bez ďalšieho vykonávať a to až do doby jeho „spochybnenia“ na to príslušnou autoritou verejnej moci.

13. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný v 1. rade. V odvolaní uviedol, že žalobca ako dlžník a žalovaný v 1. rade ako veriteľ uzatvorili dňa 27.09.2017 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere číslo (variabilný symbol) XXXXXXXXXX, na základe ktorej bol Žalobcovi poskytnutý spotrebiteľský úver nasledovne: istina: vo výške 5.000,- Eur, ktorý bol žalobca povinný vrátiť spolu so zmluvným úrokom vo výške 19,18 % ročne. Medzi žalobcom a žalovaným v 1. rade bola dňa 27.09.2017 uzatvorená Dohoda o zrážkach zo mzdy. V zmysle článku XIV. Zmluvy sa žalobca zaviazal vrátiť žalovanému v I. rade poskytnutý Úver v pravidelných mesačných splátkach vo výške 130,19 Eur. Žalovaný v 1. rade eviduje od žalobcu úhradu splátok úveru spolu vo výške 2.566,46 Eur. Nakoľko sa žalobca dostal do omeškania so splácaním úveru, žalovaný v 1. rade vyzval žalobcu na splnenie dlhu - na zaplatenie omeškaných splátok úveru písomnou upomienkou zo dňa 30.01.2018, upomienkou zo dňa 30.03.2018, upomienkou zo dňa 30.04.2018, upomienkou zo dňa 30.06.2018, upomienkou zo dňa 30.07.2018, upomienkou zo dňa 30.01.2019, upomienkou zo dňa 02.03.2019, upomienkou zo dňa 30.03.2019, upomienkou zo dňa 27.04.2019, upomienkou zo dňa 28.07.2019.

14. Žalovaný v 1. rade vyzval žalobcu na plnenie aj prostredníctvom sms správy zo dňa 25.12.2017, 31.01.2018, 25.02.2018, 25.03.2018, 31.03.2018, 25.04.2018, 01.05.2018, 25.05.2018, 25.06.2018, 25.07.2018, 25.08.2018, 25.09.2018, 25.10.2018, 25.11.2018, 26.12.2018, 26.01.2019, 26.02.2019, 26.03.2019, 07.04.2019, 07.05.2019 a 07.08.2019.

15. Nakoľko žalobca svoju povinnosť uhrádzať splátky úveru neplnil riadne a včas, žalovaný v 1. rade zaslal zamestnávateľovi žalobcu, žalovanému v 2. rade, písomnú žiadosť o vykonávanie zrážok zo mzdy/iných príjmov" zo dňa 17.04.2019. Žalovaný v 2. rade začal vykonávať zrážky zo mzdy podľa Dohody a vo výške, ktorá neprevyšuje zákonom stanovenú maximálnu výšku zrážok zo mzdy. Momentálne je žalobca v omeškaní so splátkami za úver vo výške 1.358,65 Eur. Žalobca je v omeškaní so sumou vo výške 167,53 Eur a žalobcovi zostáva uhradiť celkovo 5.244,94 Eur. Žalovaný v I. rade eviduje od žalobcu poslednú splátku úveru zo dňa 24.07.2019 vo výške 10,00 Eur.

16. Žalovaný v 1. rade považuje všetky výroky napadnutého uznesenia za nezákonné a nesprávne. Zároveň súd prvej inštancie výrazným spôsobom zasiahol do práva žalovaného v 1. rade na spravodlivý súdny proces. Hrubo a závažne porušil princíp rovnosti zbraní v neprospech žalovaného v 1. rade, lebo nedoručil spolu s napadnutým uznesením žalovanému v 1. rade návrh na nariadenie neodkladného opatrenia spolu dôkazmi, ktoré žalobca predložil súdu prvej inštancie. Žalovaný v 1. rade sa tak z dôvodu absencie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, priložených dôkazov, nevie relevantne vyjadriť ku všetkým prezentovaným skutočnostiam žalobcu, nevie vyhodnotiť, či skutočne Okresný súd Bardejov náležite preskúmal skutkový stav a v podstate nevie náležite aplikovať prostriedky procesnej obrany. V dôsledku vyššie uvedeného postupu súdu prvej inštancie došlo k porušeniu práva žalovaného v 1. rade na rovnosť zbraní. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia nie je zrejmé odôvodnenie právneho názoru súdu prvej inštancie a toto odôvodnenie právneho názoru je v rozpore so skutkovým stavom veci. Žalovaný v I. rade z obsahu uznesenia nevie s určitosťou vylúčiť, čo súd prvej inštancie viedlo k vydaniu uznesenia, t.j. čo má v odvolaní namietat'. Okresný súd Bardejov nepostupoval pri hodnotení dôkazov tak, ako to predpokladá CSP. Ak by postupoval striktnie podľa CSP, nemohol by dospieť k záveru o tom, že Zmluva na prvý pohľad nespĺňa predpoklady, na základe ktorých by bolo možné predmetnú úverovú zmluvu kvalifikovať ako perfektnú a nepoškodzujúcu spotrebiteľa v zmysle požiadaviek stanovených zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov.

17. Tvrdenie, že žalovaný v 1. rade si zrážky zo mzdy jednostranne diktuje, je nesprávne. Zmluva presne vymedzuje spôsob výpočtu omeškanej pohľadávky, resp. spôsob ako má žalovaný v 1. rade nakladať s plnením žalobcu. Dohoda vymedzuje maximálnu výšku pohľadávky, ktorá môže byť prostredníctvom zrážok zo mzdy uspokojená sumou 7.811,40 Eur (článok II. bod 1, 2 Dohody). Zrážky zo mzdy sa vykonávajú až do doby, kým nedôjde k splneniu dlžnej (resp. omeškanej) pohľadávky (článok II. bod 4 Dohody). Obsah Dohody korešponduje s ustanoveniami príslušných právnych predpisov a súd prvej inštancie nemá kompetenciu Dohodu preskúmať. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy je inštitútom, ktorý žiadnym spôsobom neprímerane zasahuje do majetkovej sféry žalobcu. Zrážky zo mzdy sa vykonávajú výlučne vo výške pravidelných splátok, vychádzajúcich zo Zmluvy, resp. vo výške, ktorá je nižšia ako stanovené splátky v Zmluve. Uzavretie Dohody nepredstavuje neprijateľnú podmienku.

18. Súd prvej inštancie Zmluvu vyhodnotil na základe „prvého pohľadu“, čím poprel Ústavou garantované právo žalovaného v 1. rade na spravodlivé súdne konania, a to na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Žalovaný v 1. rade nesúhlasí s tvrdením súdu prvej inštancie, že žalobca osvedčil dôvodnú pochybnosť o absencii zákonných náležitostí v Zmluve. Prostredníctvom dokumentu: „Informácia o ročnej percentuálnej miere nákladov (RPMN)“ zo dňa 31.07.2017 (ďalej len „Prvé informácie o RPMN“) - pred uzatvorením Zmluvy a poskytnutím Úveru boli žalobcovi poskytnuté informácie o RPMN. Prostredníctvom dokumentu: „Štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere“ zo dňa 31.07.2017 (ďalej len „Prvé ŠEI“) - pred uzatvorením Zmluvy a poskytnutím Úveru boli žalobcovi poskytnuté všetky informácie o Zmluve a Úvere. Prostredníctvom dokumentu: „Informácia o ročnej percentuálnej miere nákladov (RPMN)“ zo dňa 27.09.2017 (ďalej len „Informácie o RPMN“) - predmetné informácie boli žalobcovi poskytnuté súčasne s uzatvorením Zmluvy a poskytnutím Úveru. Prostredníctvom dokumentu: „Štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere“ zo dňa 27.09.2017 (ďalej len „ŠEI“) - predmetné informácie boli žalobcovi poskytnuté súčasne s uzatvorením Zmluvy a poskytnutím úveru. Zmluva a zmluvné plnenia boli dohodnuté v súlade s právnymi predpismi, a preto sú závery súdu prvej inštancie v rozpore so skutočným stavom veci. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia je šikanóznym. Žalobca úver nespláca, a je v pravidelnom omeškaní s úhradami splátok úveru. Žalobca dostatočne nepreukázal potrebu bezodkladnej úpravy pomerov. Žalovaný v 1. rade s prihliadnutím na vyššie uvedené má za to, že žalobca nepreukázal potrebu bezodkladného upravenia pomerov medzi stranami sporu.

19. Podľa žalovaného v 1. rade, výrok III. napadnutého uznesenia je nevykonateľný, lebo dňa 19.07.2019 bola na Okresný súd Bardejov podaná žaloba o určenie neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy a ochranu spotrebiteľa zo dňa 18.07.2019, teda v rovnaký deň ako bol datovaný aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 18.07.2019 - ako to vyplýva z bodu 1. odôvodnenia uznesenia, ktorou sa žalobca domáha určenia neplatnosti Dohody, ktorá je predmetom aj nariadeného neodkladného opatrenia. Teda v čase rozhodovania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia tak bolo na Okresnom súde Bardejov začaté aj konanie vo veci samej - predmetná skutočnosť tak mala byť Okresnému súdu Bardejov známa.

20. Žalovanému v 1. rade nie je zrejmé, na základe akej právnej normy Okresný súd Bardejov dospel k záveru nariadiť neodkladné opatrenie. Súd prvej inštancie pozastavil výkon zrážok zo mzdy žalobcu len na základe skutočnosti, že sa v danom prípade jedná o spotrebiteľský vzťah, pričom súd prvej inštancie nebral do úvahy, že žalobca bol v omeškaní so splnením svojho záväzku, že žalovaný v 1. rade disponuje právnym titulom na uspokojenie svojej splatnej pohľadávky zrážkami zo mzdy, a že zrážky zo mzdy sú vykonávané v zákonom prípustnej výške. Spochybnenie platnosti Dohody nie je v zmysle CSP dôvodom na vydanie neodkladného opatrenia. Súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie na základe dôvodu, ktorý ani judikatúra súdov nepovažuje za dostatočný dôvod na to, aby bolo nariadené neodkladné opatrenie. Žalobca nepreukázal Okresnému súdu Bardejov také relevantné dôvody a skutočnosti, ktoré by podmieňovali, že je potrebné vo vzťahu Žalobcu a Žalovaného v 1. rade bezodkladne upraviť pomery.

21. Na základe uvedeného žalovaný v 1. rade žiadal, aby odvolací súd návrh žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol a priznal žalovanému v 1. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, prípadne aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil.

22. K odvolaniu žalovaného v 1. rade sa vyjadrila žalobkyňa. Vo vyjadrení uviedla, že napadnuté uznesenie je vyčerpávajúce a správne. Nie je pravdivé tvrdenie žalovaného v 1. rade, že údaj o RPMN v zmluve je uvedený správne. V zmluve je uvedená RPMN 13,74, avšak vzhľadom na to, že zmluva bola uzatváraná dňa 27.09.2017, bola najvyššia prípustná hodnota priemernej RPMN vo výške 12,99 %. Žalovaný teda prekročil najvyššiu prípustnú výšku RPMN. Aj samotná RPMN je uvedená nesprávne v neprospech žalobkyne, nakoľko pri prepočte by mal tento údaj činiť 20,96 % a nie 20,24 %. Tiež nebola osobitne žalovaným v 1. rade upozornená na podpisovanie Dohody o zrážkach zo mzdy, nebola oboznámená s jej obsahom a ani nebola upozornená, že Dohodu nemusí podpísať. Boli splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia.

23. Na základe uvedeného žalobkyňa žiadala, aby odvolací súd napadnuté uznesenie potvrdil a priznal jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

24. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 357 CSP), preskúmal napadnuté uznesenie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného v 1. rade nie je dôvodné.

25. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu zistil, že súd prvej inštancie nepostupoval v súlade s ust. § 331 ods. 1 CSP, keď žalovaným v 1. rade a v 2. rade spolu s napadnutým uznesením č. k. 8Csp/75/2019-33 01.08.2019 nedoručil návrh na nariadenie neodkladného opatrenia s prílohami. Vzhľadom na uvedené odvolací súd žalovaným v 1. rade a v 2. rade doručil návrh na nariadenie neodkladného opatrenia s prílohami a vyzval ich na vyjadrenie sa k predmetným písomnostiam (listom zo dňa 03.10.2019) v lehote 15 dní od doručenia. Výzva spolu s prílohami bola žalovanému v 1. rade doručená dňa 18.10.2019 a žalovanému v 2. rade dňa 07.10.2019.

26. Žalovaný v 1. rade v podaní, ktorým reagoval na výzvu odvolacieho súdu uviedol, že odvolací súd nemá kompetenciu zhojiť porušenie ust. § 331 CSP súdom prvej inštancie. Porušenie ust. § 331 CSP má za následok porušenie práva na spravodlivý súdny proces, čo nemôže byť zhojené konaním odvolacieho súdu, nakoľko by tým došlo k porušeniu rovnosti zbraní.

27. Pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie (§ 324 CSP).

28. Neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená (§ 325 ods. 1 CSP).

29. Neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala (§ 325 ods. 2 písm. d) CSP).

30. Účelom neodkladného opatrenia je dočasná úprava práv a povinností, ktorá nevyklučuje, že o právach a povinnostiach strán sporu v konaní o neodkladnom opatrení bude vo veci samej rozhodnuté inak, než v konaní o neodkladnom opatrení. Všeobecný súd neodkladným opatrením dočasne upravuje pomery strán sporu, pričom je dôležité, že je povinný poskytnúť ochranu tomu, kto sa vydania neodkladného opatrenia domáha, ale v rámci ústavných pravidiel tiež tomu, proti komu návrh smeruje. Neodkladné opatrenia s ohľadom na ich charakter nemôžu spravidla zasiahnuť do základných práv alebo slobôd strán konania, lebo rozhodnutia o nich nemusia zodpovedať konečnému meritórnemu rozhodnutiu.

31. Predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana (§ 326 ods. 1 CSP). Samotná lehota na rozhodnutie indikuje, že súd nerozhoduje na základe štandardného dokazovania, ale vychádza z osvedčenia práv strán sporu a z osvedčenia porušenia týchto práv.

32. Je potrebné si uvedomiť, že žalobkyňa sa pri realizácii dohody o zrážkach zo mzdy dostáva do pozície subjektu strácajúceho právo disponovať so svojim vlastným majetkom reprezentovaným príjmom dosahovaným za výkon svojej pracovnej činnosti. Navyše, pri zrážkach zo mzdy nie je možné preveriť, či sú zo mzdy zrážané len tie finančné nároky, ktoré dodávateľovi aj prináležia a nie aj tie, na ktoré nemá právny nárok, a to s poukazom na potrebu riadneho vyhodnotenia spotrebiteľskej zmluvy. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi dosiahnuť uspokojenie pohľadávky siahnutím na majetok dlžníka bez predchádzajúceho odobrenia súdom či inou nezávislou inštitúciou. V podstate ide o exekúciu majetku s tým rozdielom, že ju nevykonáva súd ale spravidla podnikatelia. Pritom ide okrem iného aj o otázku, či dlh existuje a v akej výške. Výšku dlhu veriteľ sám diktuje, vykonávajú sa zrážky zo mzdy dlžníka a dlžník nemá možnosť ich priamo zastaviť. Dlžník je tak vystavený jedine konaniu a rozhodovaniu podnikateľa navyše zainteresovaného vo vlastnej veci a na vlastnom zisku. Tieto okolnosti opodstatňujú obzvlášť obozretnosť pri vykonávaní ex offo súdnej kontroly čestnosti dohody o zrážkach zo mzdy.

33. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok újného práva, a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi získať plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok, plnenia, na ktoré veriteľ nárok nemá, a to bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad.

34. Ak by vnútroštátne právo umožnilo obísť takéto preskúmanie prostredníctvom uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy, išlo by o pozbavenie Smernice 93/13/EHS jej užitočného účinku.

35. Odvolací súd konštatuje, že prostredníctvom listinných dôkazov predložených zo strany žalobkyne boli dostatočne osvedčené najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Ide v tejto súvislosti najmä o existenciu zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 993656835 uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovaným v 1. rade dňa 27.09.2017, Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 27.09.2017, žiadosť žalovaného adresovanú zamestnávateľovi žalobkyne o vykonávanie zrážok zo mzdy zo dňa 17.04.2019. Dohoda o zrážkach zo mzdy má formulárovú podobu, pričom slúži na zabezpečenie záväzkov žalobkyne zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 27.09.2017.

36. Zo zmluvy o úvere vyplýva, že žalobkyňa sa zaviazala žalovanému v 1. rade uhradiť sumu 7.811,40 Eur. Podľa čl. XII. Zmluvy o úvere, súčasťou zmluvy je Sadzobník poplatkov. Z výziev žalovaného na úhradu dlžnej sumy adresovaných žalobkyňi (č.l. 77, 79, 80, 82, 84, 86, 87, 88, 89, 91) vyplýva, že dlh žalobkyne pozostáva zo splátok spotrebiteľského úveru ako aj z náhrady nákladov za vystavenie upomienok, výziev, ktoré sú účtované v zmysle Sadzobníka. Žalobkyňi boli výzvy a upomienky zasielané opakovane. Je zrejmé, že žalovaný v 1. rade na základe Dohody o zrážkach zo mzdy môže tak od žalobkyne vymáhať aj iné peňažné plnenia než istinu a zmluvné úroky. Poplatky, resp. náklady sú upravené v Sadzobníku poplatkov, pričom až vykonaním dokazovania vo veci samej možno vyhodnotiť predmetné zmluvné podmienky, či tieto nevykazujú znaky neprijateľnosti v zmysle § 53 OZ.

37. V tomto štádiu konania tiež nemožno ustáliť, v akom rozsahu žalovaný v 1. rade pred vstupom do zmluvného vzťahu so žalobkyňou skúmal jej bonitu, či pri posudzovaní bonity postupoval s odbornou starostlivosťou. Otázka skúmania bonity pritom môže mať vplyv na rozsah záväzkov dlžníka - spotrebiteľa (§ 7, § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch). Zo zmluvy o úvere vyplýva iba vyhlásenie žalobkyne, že žalovanému v 1. rade poskytla pravdivé a úplné údaje potrebné pre posúdenie bonity. K tomuto odvolací súd uvádza, že až v konaní vo veci samej môže byť na základe dokazovania ustálené, či žalovaný v 1. rade pri posudzovaní bonity žalobkyne zhromaždil všetky potrebné údaje (pochádzajúce nielen od žalobkyne) pre zistenie objektívnej finančnej, sociálnej situácie žalobkyne.

38. V konaní o nariadenie neodkladného opatrenia vzhľadom na krátkosť času, ktorý má súd na rozhodnutie o návrhu, nie je možné vykonať náležitú súdnu kontrolu zmluvy, súvisiacich zmluvných dokumentov, komplexnú kontrolu zmluvných dojednaní vrátane okolností uzatvorenia zmluvy, ktorou by došlo k naplneniu čl. 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS a k určeniu reálnej výšky dlhu dlžníka. Tieto otázky prináleží súdu posudzovať v konaní vo veci samej.

39. Je nutné uviesť, že nič nebráni judikovať klauzulu ako neplatnú (§ 53 ods. 5 OZ), hoci má základ v znení zákona, akou je aj dohoda o zrážkach zo mzdy. Dôležité sú okolnosti jej zakotvenia v zmluve a význam ostatných zmluvných podmienok. (Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 7, nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí; čl.4 smernice Rady 93/13 ES o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách).

40. Zmluvná podmienka môže byť posúdená ako neprijateľná a teda neplatná v zmysle § 53 ods. 1 a 5 OZ aj vtedy, ak vychádza z dispozitívnej normy a odkláňa sa v neprospech spotrebiteľa, keď v súvislosti s ostatnými zmluvnými podmienkami umožňuje vymôcť plnenia, na ktoré veriteľ nemá nárok. V tejto súvislosti treba uviesť, že na účely určenia, či je zmluvná podmienka vylúčená z pôsobnosti smernice 93/13, je úlohou vnútroštátneho súdu, aby overil, či táto podmienka odráža ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré platia medzi zmluvnými stranami bez ohľadu na ich voľbu alebo ustanovenia,

ktoré sa uplatnia automaticky, to znamená v prípade, ak neexistujú odlišné ustanovenia, ktoré si zmluvné strany v tomto ohľade dohodli (pozri v tomto zmysle rozsudok RWE Vertrieb, EU:C:2013:180, bod 26). So zreteľom na predchádzajúce úvahy treba na štvrtú otázku odpovedať tak, že článok 1 ods. 2 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že zmluvná podmienka obsiahnutá v zmluve, ktorú uzavrel predajca alebo dodávateľ so spotrebiteľom, je vylúčená z pôsobnosti tejto smernice len vtedy, ak uvedená zmluvná podmienka odráža obsah záväzného zákonného alebo regulačného ustanovenia, čo overiť prináleží vnútroštátnemu súdu; bod 79., 80. rozsudku SD C-34/13 Monika Kušionová proti SMART Capital a.s.).

41. Odvolací súd má za to, že potreba bezodkladnej úpravy pomerov strán bola osvedčená, keďže žalovaný v 1. rade pristúpil k aktivácii inštitútu zrážok zo mzdy. Je zrejmé, že žalovaný v 1. rade na základe neobmedzenej vôle môže vymáhať od žalobkyne dlh na základe právneho úkonu - Dohody o zrážkach zo mzdy, ktorej platnosť je sporná. Žalobkyňa týmto spôsobom stráca právo disponovať so svojím príjmom ako vlastným majetkom.

42. Nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodné, pričom do skončenia konania vo veci samej žalovaný v 1. rade neutrpí, ak sa zrážky nebudú vykonávať. Právo žalovaného v 1. rade na splatenie úveru týmto rozhodnutím nie je nenávratne znemožnené, je len závislé od výsledku konania vo veci samej.

43. Vo vzťahu k nedodržaniu postupu súdom prvej inštancie podľa § 331 ods. 1 CSP odvolací súd uvádza, že účelom doručenia uznesenia o neodkladnom opatrení spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia je umožniť žalovanému efektívne sa brániť, efektívne využiť opravné prostriedky proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie pri znalosti všetkých relevantných skutočností, z ktorých súd prvej inštancie pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vychádzal. V tomto smere nemožno považovať za porušenie práva žalovaného na spravodlivý súdny proces, keď návrh na nariadenie neodkladného opatrenia mu bol doručený až dodatočne, odvolacím súdom. Konvalidovanie nesprávneho postupu súdu prvej inštancie odvolacím súdom je prípustné (opak zo zákona nevyplýva) a zároveň sleduje naplnenie zásady hospodárnosti. Odvolací súd totiž poskytol žalovaným v 1. rade a v 2. rade možnosť v plnej miere uplatniť svoje procesné práva, keď im určil lehotu na vyjadrenie sa k doručeným písomnostiam v trvaní 15 dní (teda lehotu totožnú s dĺžkou lehoty na podanie odvolania). Žalovaný v 1. rade aj žalovaný v 2. rade mali v tejto súdom určenej lehote možnosť doplniť svoju argumentáciu uvedenú v odvolaní, procesne sa brániť proti tvrdeniam žalobkyne obsiahnutým v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a záverom súdu prvej inštancie. Takéto doplnenie je potrebné vnímať ako doplnenie odvolacích dôvodov a na tieto odvolací súd nemá dôvod pri prejednávaní odvolania neprihliadať, a to práve s cieľom naplnenia práva žalovaných na spravodlivý súdny proces a princípu rovnosti zbraní. Nie je rozhodujúce, či súdom, ktorý zabezpečí, resp. dovŕši naplnenie práv žalovaného je súd prvej inštancie alebo odvolací súd, podstatnou zostáva skutočnosť, že žalovaným boli v konečnom dôsledku doručené všetky písomnosti v zmysle zákona (§ 331 ods. 1 CSP) a že mali potrebný, zákonom predpokladaný časový priestor na uplatnenie svojich procesných práv. V predmetnom prípade je zrejmé, že žalovaní neboli ukrátení na svojich právach, keďže všetky písomnosti v zmysle § 331 ods. 1 CSP im boli doručené, k týmto mali možnosť sa vyjadriť pred rozhodnutím odvolacieho súdu, a to v lehote 15 dní od ich doručenia výzvy.

44. Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04).

45. Za daného stavu odvolací súd uznesenie ako vecne správne potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP) okrem výroku III. a IV.

46. Odvolacím súdom bolo zistené, že žalobkyňa dňa 19.07.2019 podala na Okresný súd v Bardejove žalobu o určenie neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy a ochrany spotrebiteľa proti žalovanému v 1. rade, o ktorej konanie sa vedie pod sp. zn. 1Csp/46/2019, výroky III. a IV. napadnutého uznesenia boli tak nadbytočné, preto boli v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. d) CSP zrušené, lebo neboli dôvody na ich vydanie.

47. O trovách vzniknutých v súvislosti s neodkladným opatrením nebolo rozhodované s poukazom na § 262 ods. 1 CSP, lebo bude o nich rozhodnuté v konaní 1Csp/46/2019, a to rozhodnutím, ktorým sa konanie skončí.

48. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP).